

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 80'—, Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Goriške volitve.

Marsikako znamenje se kaže na obzorju slovenskem, da ob vsi žalosti našega položaja vendar prodirajo žarki preobrata: Množe se v vseh strankah vrste onih, ki jim je narodnost prvo in ki pravijo, da mora strankarska politika ne le podrediti se narodni, ampak da mora edini namen strankine politike biti, da se reši zapadna veja Jugoslovanstva. Ni čuda, da take misli najbolj prodirajo med ljudstvom ob meji, ki dan na dan čuti kruto pest sovragov.

Na Goriškem je doživela ta misel triumfe. Reči se mora, da po ljutem boju med slovenskimi strankami je vendar mej strankarskimi nasprotniki vse razpoloženje za skupno delo.

Glavni smoter vsakega narodnega pokreta na Goriškem je seveda Gorica sama. To zadnjo trdnjavo Italijanstva brani četa kamoristov z vsemi sredstvi. Že so slovenske kulturne organizacije prodirle tako globoko v ljudstvo, da je italijanska asimilacija prenehala skoro docela. Le razvoj naše narodnosti je podvezan po strahovladni municipiji, ki stotine in stotine posredno ali neposredno odvisnih ljudi pritiska k tlom. Italijanstvo pa poživlja z renjiki in renegati. Nihče bi ne verjel, kako znajo Italijani politično moč izrabljati: s prijaznim obrazom ti zavlejejo vrat! S taktiko prilivovanja in čednih zunanjih form zadržujejo vsak napredek. Ampak našim malim ljudem pa dajo čutiti pest na neusmiljen način.

Tak sistem zna držati le ta stranka. Čim pade, ne bo vstala nikdar več, ker ima v lastnem taboru hud odpor. Ako se jo torej enkrat udari na vso moč, izgine.

Ta udarec se je imel voditi v sredo pri ožji volitvi v Gorici in furlanskih mestih. Bil bi priprava na občinske volitve. Narodna organizacija Slovencev v Gorici je izdala parolo za opozicijo, potem, ko je že poprej bil »klub samostojnih poslancev« to isto sklenil. A prišlo je drugače.

Bivši voditelj napredne stranke na Goriškem Andrej Gabršček, dr. Treo in dr. Dimko Puc so začutili naenkrat potrebo, da se znova pojavijo. Ni tu prostora, da razpravljamo o motivih njih postopanja. Po Gorici se v tem oziru govore že slične stvari, kojih objavo si prihranimo, složno pa je mnenje v vsej deželi, da bi bili gospodje bolje storili, da so ostali v pokoju tudi to pot. Ni je ložje stvari, kakor organizovati kompanijo oštarijskih politikov in jo eno celo noč gnati v agitacijo, da se zmede volilce.

Herostratsko delo se je aranžirano dobro posrečilo. Blamirali so goriške Slovence, v slabo luč postavili njih organizacijo. Da so tudi

sebe še globje pokopali, to jim je vseeno.

Kamora triumfira in bilo je gniljivo poslušati, kako so kamoristi hvalili Andreja Gabrščka in njegova stara asistenta. Andrej Gabršček jim je tipus izvrstnega goriškega politika, ki je pripeljal goriško Slovenstvo že zdaj do velikanskih uspehov zdaj pa se mu odpira nova era, ko odkrito sodeluje z laškimi nacionalci.

Saló na stran, kajti stvar je neizmerno žalostna in značilna za Slovence: Novozvoljeni samostojni poslanci sklenejo, da se **podpirajo** one, ki hočejo konec storiti kamoristom. To so poklicani ljudje, da sklepajo o strankini taktiki. Pride pa nekaj čisto nepoklicanih ljudi ter se podpiše na letake s firmo »Neodvisni napredni volilci« in kliče imenom — naprednosti proti sklepu svojih poslancev! »Narodni odbor« sklene podporo, a »narodnjaki« gredo v boj za kamoro! Vprašati se mora res, ali je to blaznost ali osebnost ali užaljeno samohubje ali kaj?

Naš narodni ugled silno trpi vsled takih ekstravaganc nekaterih oseb. Morali se bodo torej odločiti, ali ustanove novo stranko, da se bo vedelo, s kom se ima opraviti, ali pa položiti iz rok to orožje. Eno ali drugo! Skromno mnenje ljudskega glasu je le, da ima bivše politično vodstvo goriških naprednjakov, ki je obenem bilo vodstvo »Trgovsko-obrtno združenje«, delokroga dovolj, da posledice svojega dela poskuša popraviti na drugem polju.

Berchthold, dovolj je!

Na Dunaju godrnjajo. Ni jim prav, da se je v Bukarešti sklenil tak mir, da postane Srbija sedaj še enkrat tako velika, kot je bila še pred desetimi meseci in da je dobila še celo s Črno Goro skupno mejo, tako, da sedaj predstavlja moč, ki vzbuja respekt.

Slabe volje so na Dunaju, nič boljše kot v Sofiji, ker mora vladati pravo obupno razpoloženje, ko bi Bolgarska še zdavnaj lahko vživala sadove svojih zmag v Traciji, pa so njeni državniki in generali poslali lozengradske slavne zmagovalce na Bregalnico proti še boljšim bojevnikom, ki so se borili za svojo pravico, katere so jih hoteli bolgarski državniki in generali oropati. Pred vojno s Srbijo se je naduti bolgarski general Vagov repenčil kot petelin na gnoju in izjavljal, da je ponosen na to, da je Tatar in ne Slovan (Bolgari imajo namreč v sebi precej tatarske krvi) in danes? Kdo ve, kje je general Vagov, kaj govori in kaj misli in, končno, kdo se zmeni za njegove misli in besede!

Bolgarski državniki in generali imajo sploh navado, veliko govoriti o potrebnih in nepotrebnih rečeh in se tudi v tem močno razlikujejo od srbskih svojih tovarišev, ki prav malo govorijo, za to pa več mislijo in bolj solidno delajo.

Pa pustimo Bolgare na miru, oni so za svojo prevzetnost in nerazsodnost dovolj kaznovani in sedaj lahko premišlujejo o stvari resnici, da za Slovane ni nikdar dobro ako stopa v preveč prijateljske raznose z Nemcem, ker Nemec pač zna Slovane izkoristiti, pomagati mu pa ne mara. Bolgari so iskali zaslovlje na Dunaju pri raznih Berchtholdih in ti so jim vse obljubovali, ker so bili pač prepričani, da Bolgari Srbe popotoma porazijo, ali ko se je zgodilo nasprotno, ko so bili Bolgari poraženi ob reki Bregalnici in so prosili tudi na Dunaju pomoči, se jim je odgovorilo, da monarhija ne more ničesar ukreniti v njihovo korist in edino, kar delajo sedaj na Dunaju za Bolgarsko, je to, da se z njo skupaj in solidarno togotijo na Srbijo, ki je bila tako breztaktna, da je bolgarski napad na svoje ozemlje tako dočno odbila, mesto, da je srbska armada zbežala pred bolgarsko armado in se poskrila pred njo, kot se skriva miši pred mačko.

Seveda nima Bolgarska od take solidarnosti nobene koristi, Srbija pa tudi ne bo imela od Berchtholdove jeze nobene škode, temuč bo skoraj gotovo nemoteno vživala sadove svojih zmag v dveh težkih vojnah. Silno je povečana Srbija, doli do Serina pod Bitolom in do Ojvegle se je razširila in Dibar se nahaja v njenih mejah, kakor tudi mnoga druga mesta in velike, rodovitne doline. Srbija sicer nima svojega morja, ali združena je s Črno Goro, ki ima za vsak slučaj dva pristanišča (Bar in Ulcinj), a popolnoma prost dohod doli do Soluna ob Egejskem morju in do Drača na

Jadranskem morju. Do Soluna zato, ker to pristanišče nima za Grško nobenega pomena brez Srbije kot ozadja in je Grška naravnost primorana v lastnem interesu dati srbski trgovini v Solunu take privilegije, ki jih ona sploh zahteva, do Drača pa za to, ker je sklep velikih sil, da ima Srbija neomejeno pravico do trgovske porabe draškega pristanišča in železnice, ki bo tekla od Drača po albanskem ozemlju do srbske meje. Na tej železniški progi in v draškem pristanišču bo imela Srbija svoje uradništvu, ki bo vršilo kontrolo nad prometom in nič ne pretiravamo, ako trdimo, da bo srbski jezik kmalu zavladal tudi na albanskem ozemlju od Debra skozi Elbasan do Drača.

Silno se bo Srbija povzdignila gospodarsko in v vsakem oziru. Ugled uživa Srbija že danes v celi Evropi in tudi njena politična veljavnost ni majhna. — Velike evropske države (Nemčija, Francija in dr.) iščejo prijateljstva Srbije in teh pomudb je toliko, da si Srbija lahko izbira prijatelje in ji ni treba podati roko takoj prvemu, ki se ji ponudi.

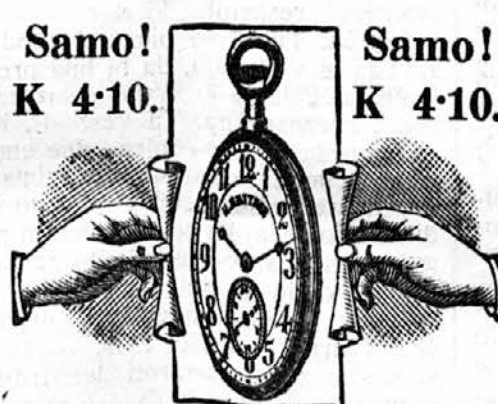
Samo na Dunaju so še vedno slepi. Razni Berchtholdi in Kanije se ne morejo sprijazniti z novimi razmerami, temveč hočejo butati z glavjo ob zid in ne pomišljajo pri tem, da se glava (posebno še ako je prazna) veliko lažje razbije kot zid. Berchtholdu in Kaniji ni toliko za Bolgarsko ali Srbijo ne privoščita sadov težko izvojevanih zmag, Srbijo bi rada prikrajšala — vsaj za kako neznatno vas, da pokažeta svoje brezmejno sovraštvo do nje. In za to sedaj tako vpilejo na Dunaju po reviziji bukareške pogodbe, ali od vsega tega vpitja Srbijo ne bo glava bolela, pač pa lahko zaboli glava samega Berchtholda in njegove pomagače. Evropa je nevedna in ona ne bo mogla revidirati bukareške pogodbe. Proti novi srbsko-bolgarski meji pa

sploh nihče nič nima razum Berchtholda in njegovih pomagačev in grof Berchthold se zelo moti, ako misli, da bo radi kake macedonske vasi, ki razum Srbov in Bolgarov (ki so se pa sporazumeli) ne briga nikogar nič, smel vznemirjati ne samo avstro-ogrsko monarhijo, temveč celo Evropo. Avstro-ogrski narodi so že dovolj pretrpeli radi Berchtholdovih neumnosti in so teh neumnosti že do vrha siti. Ako pa Berchtholdu osebno tako leži na srcu Bolgarska, je mogel stopiti prostovoljno v njegovo armado in ubijati Srbe, ako ne bi — pri tem njega zadela srbska krogla...

Oklic.

Narodne strokovne organizacije prirede prvi svoj kongres v dneh 15., 16. in 17. velikega srpana letos. Namen tega kongresa je, da položimo slovenski javnosti račun o dosedanjem svojem delovanju, da položimo temelj še tem intenzivnejšemu delovanju, da sklenemo svoje vrste v tem trdnjej in popolnejši organizaciji. Pomnožiti nam je število članstva, raztegniti pa moramo delovanje svoje tudi na stroke, ki še pogrešajo organizacije tudi v našem smislu. Z utrditvijo gnotnega stališča zboljšanjem gospodarskega življenja naših delavnih poklicev, dajemo demokratskemu narodu slovenskemu novih temeljev. V stremljenju za socialno pravičnost svojem članstvu nudimo neprecenljivih koristi svojem narodu. Preverjeni smo, da z delom za svoj obstanek, za ojačanje gospodarskega stališča pospešujemo rast in veličino svojega naroda. Le v vseh svojih slojih krepak narod ima pravico do samosvoje bodočnosti. Prav zategadelj stojimo v službi narodovi in pa tudi za to, ker

H. Suttner, Ljubljana, Mestni trg 25.

Št. 410 Nikel ank. rem. Rosk. jako dobro idoča samo K 4-10.

Najbogatejša zaloga vseh vrst ur kakor tudi največja izbira zlatnine in srebrnine po jako nizkih cenah.

Zahtevajte cenik, kateri se razpošilja zastoj in poštne prosto.

Lastna prot. tovarna ur v Švici.

:: Tovarniška znamka „IKO“. ::

Zastopstvo tovarne ur „ZENITH“.

LISTEK

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

(Dalje.)

Trebalo ga je videti, kako je prenašal otročička v naročju po sobi semtertja in mu pel uspavanke z vsem svojim pevskim znanjem in silajem... Marta pa se je smehljala in vprašala tu in tam tega dragega, poživljalnega prijatelja:

»Kaj pa je vendar za vašo narodno gardo?«

»Ah, jaz sem že veteran... povedal sem jim to nazadnje. Zdaj se mi je zgodilo prvokrat, da izprevidim kako koristna morejo postati človeku leta, ki se mi niti ne poznajo... Ali bi verjeli, če vam povem, da jih imam šestinpetdeset? No, vidite: na basteje pošiljajo mlade ljudi — mi starci nismo več za tako rabo...«

Vse drugo ji je povedal, samo tega ne, kako strašno se je bil skrčil ta mesec njegov revni prihranek... njegova zaloga za slabe — ne, za poslednje dni... Izdal je bil nad tisoč frankov...

Toda oglja ni več zmanjkalo Marti, in mali ne škattljic z mlečno moko.

Onih šestdeset gramov konjskega mesa, ki sta jih imela vsak dan, se mu je zdelo kakor gnusna mrho-

vina, ki jo je komaj zdavil po grlu; tudi Marta je bila popolnoma izgubila tek — in to ga je skrbelo bolj od vsega drugega.

Zdaj jo je vzdrževal samo še z vinom — zakaj vina so imeli v izobilju — s požirki osladkanega vina — in z juhami, ki jih je kuhala, kakor je vedel in znal, ter dajal vanje obilo Libigovega izvlečka, da zakrije nekoliko gnusni okus naveličane kornjine...

Eh, tudi ta izvleček je moral plačevati drago... tako drago, da so mu včasih vstajali lasje na glavi. Tako so prišli poslednji dnevi strašnega leta 1870. Toda kmalu se je videlo, da še vedno niso bili tako strašni kakor začetek sledečega leta...

Kadar je bil Florestan sam, si je pulil plave lase od skrbi in obupa. »Ah,« je mrmral in stresal pest skozi okno, preteč Prusom, ki jih ni videl, a ki so ga vklepali z drugimi vred v neizbežen obroč. »Ah, ko bi bilo vsaj belega kruha dovolj... samo belega kruha!... In da bi bilo že enkrat konec tega obleganja... tega strašnega obleganja, ki mori ženske in otroke neusmiljeneje od kanonade in bombardiranja, s katerim nam prete zdaj, da bi še bolj obupali in znoreli!...«

In zdelo se je ubogemu starcu, da se bliža že vrhuncu, blaznost tega Pariza, izročnega sleherni muki,

slehnemu obupu, prepuščenega danes medsebojnemu nezaupanju, jutri — medsebojnemu sovraštvu.

Vsakdo je že slišal pritaženo renčanje ter gladne tolpe, ki je čakala samo še povoda... samo še pretveze, da se vrže na nje, ki jih je delala krive svoje bede.

Zakaj je trebalo čakati venomer da predro te nemške vrste, ki se okrepčujejo neprestano in planejo vselej s strašno silo naproti, kjerkoli jih napadejo branitelji mesta?

Ali ni bilo naravno, da je iskalo ljudstvo v svoji nepoučenosti vsepovsod izdajalcev, ki so v sporazumu s sovražnikom?

In krive, brezmišelné bajke so šle zdaj od ust do ust. Govorili so o tajnih zvezdah, o skrivnostnih signalih, ki da se menjavajo ponoči, o svetilkah, ki gore v mraku na izvestnih oknih.

Zgodilo se je bilo že parkrat, da so lovili po ulicah nesrečneže, zaznamovane po kdovekom kot izdajalce; nobena sila jih ni mogla rešiti pred gnevom obupane množice...

Nekega jutra se je oglasila kanonada še bliže in pogostejše kakor po navadi.

Ves zasopel je pritekel Florestan v svoje stanovanje:

»Bombardovka se začelja!«

Moj Bog! je vzklisknila Marta.

Kam pa naj bežimo?...

In v brezglavem strahu je prišla malo Gilberto v naročje.

»Ne, ne... tu se vam ni bati ničesar — vsaj zdaj še ne. Granate padajo samo na Monmartre in na Monruž.«

»Ali od tamkaj se utegne bombardovka razširiti?«

»Če se to zgodi, bomo že videli, kako in kaj. A dotlej bodo naši še kaj ukrenili; pravijo, da pripravljajo obupen poizkus.«

»Ah! Ali ste izvedeli...«

»Da... Baš Teodor Kavaljé mi je pravil. Govoril sem prejle z njim — saj veste, da grem še vedno vsako jutro tja, pogledat, kaj se godi v naši kolibi.«

»In...«

»Povedal mi je, da se bliža veliki trenotek... zakaj...«

Glas mu je postal nehoti tišji: »Zakaj, kmalu ne bodo imeli več česa jesti.«

In še tišje je dodal:

»Nam trem se pač ni bati ničesar. Dalje ne more trajati kakor kvodemu še par dni, in za teh par dni še imamo, hvala Bogu. In potem — ah, kakšno veselje bo to, ko homo videli spet bel kruh, ne več tega črnega testa, in hodili na sveži zrak... da, da, na zrak. Vodi vaju bom na izprehod, vas in vašo malo, uboga moja otročička.«

Milo se mu je storilo:

»Ali nista res nekako moja otroka?... Mari ne nastane neke vrste vez med ljudmi, ki so skupaj trpehi

in se naslanjali drug na drugega, da se ubranijo slabih časov? Da, da, otroka sta, moja draga otroka.«

In zdaj se je zgodilo prvokrat, da je razprostrl svoje dolge roke... Marta se je vrgla v njegov objem — kakor se vrže hči v objem najboljšega očeta.

On pa je razlagal mladi ženi:

»To se razume, da po tej nesrečni avanturi ne počakava niti trenutka; preseliva se takoj. Že dolgo me veseli, stanovati zunaj... Našel sem že priliko, da si zagotovim bivališče po isti ceni kakor tu, in še nekoliko boljše po vrhu...«

»Kje neki?«

»V Batinjolih, mala moja... ali pa v Belvilu... Na kupe jih poznam, ki delajo tako... in se ne morejo nahvaliti... Niti malo jih ne moti v njihovih opravkih...«

»Toda vi... ki imate posla zvečer...«

»Drug ga imajo tudi. Kar jih imam v mislih, so sami umetniki, kakor jaz. Ko bi jih le videli, kako se jim muči, da pridejo pravočasno na zadnji omnibus! Smejati sem se jim moral včas; no, pa oni so se smejali še bolj, ko so sedeli malo nato s svojo rodbino na dobrem zraku... v snažni mali hišici... na svojem vrtičku, Marta!...«

»Na vrtičku!...«

(Dalje.)

sno prepričani, da v okvirju narodnostnem dosežemo neposredne svoje cilje. Prezreti tudi ni dejstva, da ob politični konstelaciji, ki se v njej nahaja narod slovenski, je gospodarsko in socialno vprašanje njega delavskih poklicev prav dostikrat združeno s vprašanjem njihove narodnosti.

Pripravljalni odbor za prirediteljski kongres je določil kongresu ta-le spored:

I.

Dne 15. vel. srpana ob 11. uri predpoldne v mali dvorani Narodnega doma v Ljubljani otvoritev kongresa.

Popoldne od 3.—7. ure ter v soboto 16. vel. srpana od 9.—12. ure predpoldne, od 3.—7. ure popoldne poročila in razprave o predmetih.

1. Položaj na Slovenskem:
a) Delavstva in uslužbenecv vseh strok; poroča g. dr. Josip Mandič iz Trsta;

b) trgovina in industrija; poroča g. dr. Emil Brezigar iz Gorice;

c) o splošnem položaju; poroča g. dr. Vladimir Ravnihar iz Ljubljane;

d) ljudsko in strokovno šolstvo; poroča g. Ivan Dimnik iz Trsta;

e) glede ženskega vprašanja; poroča gospa Minka Govekarjeva iz Ljubljane; soporočevalka gđ. Manica Komanova iz Ljubljane;

f) glede mladinske organizacije; poroča g. Dragotin Širok iz Trsta.

2. Socialno zakonodajstvo:
a) obrtni zakon,

b) bolniška blagajna,

c) zavarovalnice proti nezgodam,

d) starostno zavarovanje,

e) zavarovanje za brezposelnost, in onemoglost; g. dr. Tone Gosak iz Ptuj.

3. Zadrugištvo in samopomoč; g. Miloš Stibler iz Celja.

4. Naše naloge in cilji:

a) v organizatoričnem smislu,

b) program dela,

c) taktika in sredstva; poroča g. Kamil Černy iz Ljubljane.

II.

V nedeljo 17. vel. srpana predpoldne prihod vnanjih udeležencev. Vzprejem gostov na kolodvoru ob prihodu posebnega vlaka, ki ga prirede tržaški Slovenci. Izpredvod po mestu do Mestnega doma, kjer se ob 11. uri vrši manifestacijsko zborovanje; poroča kot glavni govornik g. dr. Josip Mandič iz Trsta.

V nedeljo 17. vel. srpana se vrši na vrtu Narodnega doma velika ljudska veselica in korist »Družbi sv. Cirila in Metoda«. Slovenci! Vabimo vas na te prireditelje! Nimajo na sebi blekna in sijaja! V znamenju resnega dela se vrše, v korist in prosper narod slovenskega! Pripravljalni odbor: Dr. Vladimir Ravnihar, l. r., predsednik. Rudolf Juvan, l. r., tajnik. Kamil Černy, l. r., blagajnik. Anton Pesek, l. r., ljudjevit. Mlakar, l. r., Fran Rak, l. r., Ivan Kelc, l. r., dr. Pavel Pestotnik, l. r., De Ancona Oskar, l. r., Manica Komanova, l. r., Fran Jeraj, l. r., Luka Jelenc, l. r., Fr. Planinšek, l. r., Ivan Robavs, l. r. — Za Stajersko: Ivan Kežar, l. r., Ernst Vargazon, l. r., Ivan Peržič, l. r., dr. Tone Gosak, l. r. — Za Primorje: Dr. Sosič, l. r., dr. Kisovec, l. r., A. Brandner, l. r., dr. J. Mandič, l. r.

Stajersko.

Maribor. (Državni most.) Kot smo že javili, bodo oddali novi državni most preko Drave najbrž dne 23. t. m. prometu. Zanimivo je pri tem, da skuša mestna nemčurka klika tja do skrajnosti zavleči objavo sporeda, po katerem naj se ta slavnost vrši. Kot se nam od merodajne strani poroča, se bo čakalo s to objavo do skrajnosti, t. pr. do zadnjega tedna. Namerava najprej vse ostalo urediti in šele potem priti s celim sporedom na dan. Nič ne prikrivajo, da se bo to zgodilo za to, da bi od gotove — slovenske — strani, ne nastale zahteve po soudeležbi in popolnem zastopstvu Slovencev pri slavnostnem aktu. Že pred dnevi smo na morebiten tak korak opozarjali slovensko javnost v Mariboru in okolici, danes pa to naše sumničenje imenujemo popolnoma lahko gotovo okolnost, fakt, ki nam v točki »narodna doslednost« pač ne more biti irelevanten. Gg. v mestni upravi so pa baje še danes določili program in one vesti o »tihu« otvoritvi so bile le pretveza, da se slepi — slovensko javnost. Slavnostni dan torej lahko pričakujemo s tibo, sladko zavestjo, da se nam Slovincem ne bode treba javno tako in v toliki meri pokazati, kot bi nam to pravzaprav šlo. Seveda, naši neodrešeni nemčurki si bodo zopet enkrat in to s popolnim upravičenjem nad slovensko neum-

nostjo — v pest smečali. Mi pa imamo sladko zavest, da smo si sami očezavali in se pustili za nos pogetnosti.

Prijeta detomorilka. (Sv. Ana pri Slov. Bistrici.) 4. t. m. so orožniki prijeli tu neko Marijo Pelko, ter jo odgnali v slovenjebistriške zapore, ker je osumljena, da je svoje dne 31. julija rojeno dete umorila in skrivno odstranila.

Prijet ropar. (Rogaška Slatina.) Že dalje časa so se vršili po tukajšnji okolici zelo drzni vlomi, a vse iskanje in poizvedovanje za storilcem je bilo skoro brezuspešno. Dne 28. julija je šel držeč tako daleč, da je na cesti oropal nekega dečka, Frana Kitaka, za znesek 2 K 10 vin., ki jih je bil fant dobil od svojih staršev za nakup raznih potrebščin. Zgodilo se je to na poti iz Pristave proti Rog. Slatini. Dne 1. avgusta je zlikovec zopet poskusil vlomiti pri posestniku Ivanu Plevniku v Hajnskem, pa je natelet zelo slabo in moral pobegniti. Ker pa ni bil dovolj uren, sta ga Plevnik in mladi Zorc dohitela in oddala orožnikom v Šmarju pri Jelšah. Tu pa so v prijeten spoznali starega znanca, nekega sedlarskega pomočnika iz Hrvaške, po imenu Mirko Prah. — Pri nekem drugem posestniku ropu, je Prah zasledujočemu orožniku srečno pete odnesel. Tokrat jih pa ne bo.

Spečeno dete. (Avžlin pri Celju.) Dne 3. t. m. je neka kočarka Borluk kopala svojega vnuka. Ko je bila s kopeljo pri kraju, je dala triletnega malička, kojemu je mati že umrla, na ognjišče, da bi se ne prehladil, ona pa je šla v kuhinjo pripravljat zajutrek. Ker pa je bil na ognjišču še precejšen ogenj in železna plata tudi precej razbeljena, je otroku postalo ne le vroče, marveč se mu je užgalo tudi nekaj tako, da je dobil telesce par močnih opeklin. Pri zvižanju po vroči plati pa je končno prišlo dete do roba in padlo na desek, pri čemur si je zadobilo več težkih notranjih poškodb.

Ogenj. (Rogaška Slatina.) Pred par dnevi je pričelo goreti gospodarsko poslopje posestnika Vreša. Predno so zamogli požar omejiti, pa se je raztegnil preko hiše in hleva ter čisto vse upepelil. Pogorela je vsa kрма, žito in gospodarsko orodje. Škoda znaša 3000 K, zavarovalnina pa je baje komaj 600 K. Vzroke požara še niso bili v stanu dognati.

Oropan berač. (Zadrče.) Dne 3. t. m. je prosjačil 88letni berač Jurij Platinovšek ob cesti v Zadrče. Nakrat, ko je bila cesta prazna, ga od zadaj nekdo napade in toliko časa davi, da se je starček onesvestil. Ko je prišel zopet k zavesti, je opazil, da mu je bila ukradena denarnica, v kateri je imel štiri krone miloščine. Orožniki so za tem prijeli nekega dnuarja, Petra Podrepšeka, pri katerem so našli tudi še ves denar. Podrepšek je rop na starčku priznal in na tozadevno vprašanje dejal, da je hotel za priropan denar kupiti si žganja. Seveda so ga oddali sodišču.

Samomor mladega ponarejevalca denarja. (Maribor.) V sredo popoldne sta se stela oba brata Grlitz, stanujoča v Schillerjevi ulici, tako, da so morali poklicati na pomoč redarja. Ko je ta skušal pomiriti mlajšega, 17letnega zobotehnikarja, je postal tako renitenten, da ga je stražnik končno aretiral. Komaj pa sta dospela na glavno stražo, so pričeli Grlitz napadati krči. Došli zdravnik je takoj konstatiral — zastrupljenje. In res je bil fant že dopoldne grozil, da se bo zastrupil. Ko so ga prepeljali v bolnico, so konstatirali, zastrupljenje z morfijem, a je bil protistrup popolnoma brezuspešen in Grlitz je kmalu za tem umrl. Ko so preiskali njegovo obleko, so našli v enem žepu dve — ponarejeni kroni, ki si jih je Grlitz sam napravil.

Brat brata z nožem. (Slivnica.) Zadnje nedeljo je prišlo nakrat med bratoma Jožefom in Lojzetom Šoba do prepira, v katerem poteku je sunil starejši Jože mlajšega tako v prsa z nožem, da mu jih je popolnoma preparal. Lojzeta so umirajočega prepeljali v mariborsko bolnico.

O okrajni bolniški blagajni. (Celje.) Pri okrajni bolniški blagajni morajo res vladati naravnost turške razmere. Kdor čita »Narodni List«, od 31. t. m. se mora začuden vprašati, kako je bilo mogoče, da so pristojne oblasti gledale potratno življenje Oechea, a ne prišlo do tega, da bi mu revidirale blagajno. Imamo res pri nas povsod dvojno mero. Slovenski uradniki si bi v slični službi gotovo ne smeli niti sence takega veseljačenja dovoliti in že bi imel na hrbtu kakega revizorja. Oechs pa si je po poročilih »N. L.« lahko prisvojil do 30.000 K. — Celjski magistratovi in oberpolicijski dr. Ambrožič, naj bi tu nastavili vse svoje policijske zmožnosti, — da izprevidijo, kaj delajo razni »Dutz — Bruderji«, kot je bil patent german Oechs. Žalostno, ampak vsestransko značilno za razmere, ki pri nas vladajo!

Kaznovana neprevidnost. (Maribor.) Kot smo že poročali, je bil pred dnevi obsojen špediter Unterkofler v Mariboru zaradi krivde na štirimesečen zapor. Ko se je moral te dni preobleči, so našli v njegovi obleki zašitih več zelo dragocinskih prstanov z briljanti. Uvedli so proti njemu novo preiskavo, ki mu bo najbrže kazen močno poostrišla.

Dnevni pregled.

Vlada odvzela goriškemu magistratu posle I. instance. Vlada je odredila, da se imajo goriškemu magistratu posli političnega oblastva I. instance v prenešenem delokrogu odvzeti in izročiti voditelju goriškega glavarstva. — S tem so laški nacionalci zadobili zopet en udarec več. Umestnjeje bi bilo, da bi vlada odvzela kamoristom sploh vse posle in bi kakor v Pulju napravila tudi na goriškem magistratu revizijo. Kamoristi na Primorskem v mestih vsejaka kor tudi tega ne zasluži, da jo je vlada dosedaj puščala v miru. — Velike važnosti je to dejstvo, ker se je municipij upiral temu, da bi izdal tudi najmanjši odlok v slovenskem jeziku. Vzet je občini tudi obrtni referat, kar je velike važnosti za Slovence, ker je mestna uprava dajala do sedaj samo Italijanom koncesije, Slovence pa je povsod izpodirjala in šikanirala. — Če je vlada pravična, mora tudi razveljaviti zadnje ožje volitve, ki so se vršile z velikimi sleparijami.

Kaj ovira ustanovitev Balkanske zveze? Socijalist bi rekel, da — kapitalizem.

Goriške ožje volitve. Slovenci so podali proti izvolitvi kamoraskih poslancev protest, ker je volilo več neopravičenih oseb, najbolj pa zato, ker je neka klika razširjala zadnji hip lažljivo vest, da je »Narodni odbor« sklenil abstinenco.

Za goriško veleposestvo, ki voli v nedeljo, je nominiralo društ. veleposestnikov (organizacija, ki ne dela nič, a jo nekateri porabljajo za svoje namene) kandidate: dr. Gregorčič (starostuja), dr. Franko (brezbarven, bivši naprednjak), Rutar, sobni nadsvetnik. Kandidatura Zucchiattija iz Brd je bila odklonjena. Goriško veleposestvo si lahko »čestita« na teh kapacitetah.

O štajerskem deželnem zboru se je te dni že sila mnogo pisalo in ugibalo. Nastale so verzije, ki so vse imele to dobro, da so bile druga od druge različne in da so si v bistvu nasprotovale. Med drugim je celo »Parlamentarische Korrespondenz« smatrala za potrebno, vreči v svet vest, da se bo že v najkrajšem času sklicalo deželni zbor k zasedanju za to, da se v tej eni sami seji prečita cesarjev reskript, ki deželni zbor razpušča. To bi se bilo naj zgodilo seveda le v slučaju, da bi bila predhodna pogajanja v svrhu delazmožnosti, brezuspešna. Ta vest »P. K.« pa je našla že naslednjega dne energičen dementi iz ust samega ministrskega predsednika, ki je odločno trdil, da do sedaj še ni bilo nikakih pogajanj med slovenskimi obstrukcionisti in vlado za delazmožnost in da se bodo baje ta pogajanja pričela šele v drugi polovici t. m. — Tako si stojite zopet nasproti dve trditvi in mi smo v stanu le dvojno sklepati — kot je to prišlo že drugod tudi do veljave — ali: prvič, da so se med nemškimi šovinisti že vršila s slovenskimi obstrukcionisti — kaka pogajanja in ti docela poznajo stališče, ki je bodo zavzeli v bodoče klerikalni slovenski poslanci, ali pa, da vedo na pristojnih mestih, da bo našla smer naše klerikalne politike v odločnem trenutku dosedanj čisto nasprotno smer. Zanimivo pa je tudi eno: kljub vsem kategoričnim dementijem o kakih splošnih pogajanjih v svrhu opustitve obstrukcije, v graških krogih ti vendar nimajo nikakega efekta zaznamovati. Na eno takšno vprašanje se nam je smejljaje dejalo: Ali mislite, da brez manj obveznih form ne gre? — Nam je to pač dovolj in prepričani smo, da vse nasprotne trditve oficijelnih in neoficijelnih listov tega ne morejo spraviti iz sveta. In končno: videlo se bo na prvi pogled, če pride do pogajanj, v koliko so bile tozadevne vesti pretirane, oziroma resnice odgovarjajoče.

Narodne noše in njih pomen. Štejem si v dolžnost podpirati težnje onih gospodov, ki so sprožili misel, obnoviti narodno stanovsko nošo. Opozoriti pa moram, da bi bilo prekoristno nele Kranjske narodne noše, temveč tudi noše narodnih slovenskih dežel obnoviti. In zakaj? Lepa je narodna noša za vsak stan, še bolj skoro vsem priljubljena, ki jo pa ne nosijo z ozirom na modo, treba jo je modernizirati in kako? Narodna noša iz svile kakoršno vidimo v ljubljanski izložbah, je pač predraga, ker ista, ako se obnovi, ne bi bila samo za parado, treba za vsak delavnik in ta bi bila res na

rodna, domačega izdelka, kot se je to delalo premnogo let pri vseh narodih, je pa tudi vprašanje ali so nekdanji narodnosci imeli samo svilo (sploh če so svilo imeli). Dobro premišljeno, svilena obleka ni narodna, čeprav ima isto barvo, isti kraj. Torej svilena obleka po barvi in kroju ni narodna, takozvana stanovska noša, temveč je oblika nekdanje dobe brez istega nekdanjega bistva. Kdor (katera) hoče biti narodovec, mora nositi isto delo kot so nosili naši pradedi. Sedanja (svilena) narodna noša nima tistega pomena kot ga je imel doma narejeni hodnik surovo in na solncu obeljeno, doma pridelano platno. Premehkužno človeštvo sploh nima pojma, kaj je nositi tako z lastno roko pridelano obleko, torej tudi nima pojma, kaj je narodna noša. Ona gotovo ne, ki jo vidimo po izložbah, preje ameriška ali avstralska. — Kakšne in kje so one stare haube in peče; flanelasta in platnena krila oz. hodnična in volnena, naglavni pleti ter nekdanji moderci s srajčniki. Moške doma stekane platnene hlače oz. irhaste z čevlji na kveder in 80 cm dolgimi golenicami. Ali je današnje delo podobno narodni noši (preje pariški modi), kjer je bilo vse v gubah in kjer je samo krilo potrebovalo 10 vatlov (8 m) platna. Sedanji kraj nima tistih žametovih telovnikov v dve vrsti okroglih gumbov po 10 dekagramov težkih in številu do 90 kosov, oziroma ploščnatih v velikosti sedanjega petkronskega novca. Kje so črno rudeče barvaste čepice z velikim čopom, na pol metra dolgi vrvički po hrbtu nizdol visečim in veliki uhani (zamorčki) v ušesih. — Kje, odkod naj bo to vse iz svile? ali naj naše kmetosko ljudstvo, ako se narodna noša obnovi, sedaj seje svilo mesto lanu ali naj svilo čisti, na solcu beli, na reflektivni refli, in tare na terlinice. Ako hočete res narodne stanovske noše, naj se obnovi nekdanjo, iz domačega izdelka, naj se najprvo doma naprede in stke platno in te noše bodo pristne, lepe in ceno ter kmetosko ljudstvo pride do veljave oziroma njihova polja in izdelki, Tujemu malovrednemu, ponarejenemu blagu pa napovedati bojkot. Tako bi se povzdignilo narodni višek kulture, narodnosti in blagostanja. Treba je tam začeti, kjer se je prenehalo. Moramo se za stvar zavzeti v polni meri, sprožiti na delo in kmetosko ljudstvo, ki zna ravno kar pozabljeno delo zopet izvrševati in potem bo kmalu zavel narodno slovenski duh po vseh slovenskih krajih in s tem bode tudi kmetosko ljudstvo najprej obnovilo narodne in stanovske noše.

H. Dž.

Železnici v Potojinski jami. »Zveza absolviranih srednješolcev južne železnice« priredi v nedeljo, dne 10. t. m. popoldne v Potojinski jami veliko veselico. Svirala bo železniška godba z Dunaja.

Določila za poljsko tekmo frmačev, ki jo priredi »Slovensko lovsko društvo« 8. septembra 1913 v Domžalah na Kranjskem. 1. Tekma se vrši 8. septembra 1913 pri Domžalah in sicer ob vsakem vremenu. Natančen spored se dobi pri zglasovalšču. 2. Tekma se vrši kot prva od »Avstrijske zveze kinologov« pripozna na poljska tekma. 3. Razpisujemo naslednja darila: I. 100 K, II. 70 K, III. 50 K. Razen tega razdelimo še več častnih in voditeljskih daril. 4. Tekme se udeležijo lahko frmači vseh pripoznanih pasem, če so vpisani v kaki veljavni rodovni knjigi, ali pa si pridobijo pravico do vpisa pri ogledu pred tekmo. To pravico bodo pripoznali od »Avstrijske zveze kinologov« avtorizirani sodniki in takim psm, katerih zunanost odgovarja priznanim plemenskim znakom in ki so dokazano čiste krvi. Zato bo treba pri ogledu predložiti za take pse rodovnik in plačati rodovinsko pristojbino v znesku 1 K 50 v za psa. 5. Priglasje sprejema »Slovensko lovsko društvo« v Ljubljani; zadnji zglasilni rok je 6. septembra popoldne. Poznejše priglasitve in one na mestu tekme z dvojnimi vložki so dovoljene od slučaja do slučaja. Zglasilnice oddaja imenovano društvo. Pravilno izpolnjene se mu morajo doposlati do zadnjega zglasilnega roka. 6. Vložek znaša 10 K za psa, pri poznejših zglasitvah in onih na licu mesta 20 K; kosnina vsa svota. Lovci po poklicu plačajo za svoje pse polovico. Društvo sme v posameznih slučajih vložek znižati. Vložke je treba plačati pri zglasitvi. Lastniki takih psov, ki niso vpisani, plačajo vložek šele pri ogledu, če se pripozna psu pravica do vpisa. 7. Ako ne pride na dan tekme najmanj peto za tekmovalne sposobnih psov na kraj tekme, se tekma ne vrši, vložki se pa vrnejo. 8. Tekme se udeležijo vsi psi tudi hors concours, vendar morajo zadoščati tekmovalnim pogojem. Za take pse ni treba plačati vložka. 9. Po preizkuševalnem redu »Avstrijske zveze kinologov«, veljavnem od 1. aprila 1913, se bodo preizkusili naslednji predmeti in ocenili s pride-

janim številom točk: a) klobuk; b) nosa 15; c) frmovanje 5; d) način iskanja 4; e) hitrost 4; f) vztrajnost pri iskanju 3; g) sekundiranje 1; h) odziv na klic, zvižg, migljaj 2; i) obnašanje po streli 2; j) obnašanje vzpričo bežečega zajca 2; k) obnašanje vzpričo odletele perutnine 2; l) prinašanje perutnine na povelje 2; m) prinašanje izgubljene perutnine brez sledu 3; o) prinašanje dlakaste divjačine brez sledu 3; p) prinašanje perutnine iz vode 5; r) čakanje na določeni mestu 1; q) vodljivost na povelje 1; s) splošen vtis z ozirom na laško vodljivost in razumnost 2. 10. Vojna tekme (rdeč znak): g. Dragotin Kloboučar, 11. Sodniki (beli znaki): naslednji od »Avstrijske zveze kinologov« avtorizirani gospodje: Maks Buxbaum, Gradec; Franc Kraus, Strengberg in Karel Preussler, Sv. Hipolit. 12. Reditelji (zeleni znaki): gosp. odborniki društva in njih namestniki. 13. Živnozaravniško nadzorstvo (rdeč križ) g. Lovro Tepina. 14. Vsak voditelj mora prineseti s seboj puško in patrone. 15. Pse, ki se ne preizkušajo, se mora voditi na povodcu. Prestopki se kmetujejo s petimi kronami. 16. Tekme se udeležijo razen posestnikov in voditeljev psov, lahko vsakdo brezplačno kot gledalec. 17. Prirediteljske tekme je »Slovensko lovsko društvo« v Ljubljani. Vrhovno vodstvo ima imenovano društvo, oziroma njegov predsednik g. dr. Ivan Lavrenčič (belo-rdeč znak). Morebitne neobhodno potrebne izpremembe dovoli si pridruže vrhovno vodstvo. 18. Za vse udeležence tekme veljajo splošno določila in izvršilni predpisi preizkuševalnega reda »Avstrijske zveze kinologov« z dne 1. aprila 1913.

Naknadno se poroča: »Tekma se vrši 8. septembra 1913 pri Domžalah v loviščih društvenega podpredsednika g. Frana Urbanca in sicer ob vsakem vremenu.« — Ljubljana, dne 7. avgusta 1913. Za »Slovensko lovsko društvo« v Ljubljani: Dr. Ivan Lavrenčič, predsednik.

Včeraj smo pokopali tu v Št. Petru Radeckega veterana Jožeta Beceleta iz Zagrada; bil je star 89 let ter se je udeležil vseh takratnih bojev pod Radeckim na Laškem.

Dva ruska podanika rešena iz savskih valov. Dne 5. t. m. okrog 10. ure zvečer sta se mimo zagorske postaje v dolnu iz Ljubljane peljala po Savi 21letni Ilja Ivanov ter 22letni Ivan Lašenko iz gubernije Grodno na Ruskem hoteča priti na Srbsko. V sled mnogih skal streljih iz Save pri takozvanem »Jezu« se jima je razbil čoln. Prvi se je rešil potem desk razbitega čolna na suho, drugi pa je obtičal na skali pričakujoč pomoč ves premočen celih 12 ur. Ko se je naslednji dan zvedelo o nesreči, sta brž pohitela na kraj nesreče zagorski redar g. Uršič ter premogar Lavrič ter potegnila reveža po celem telesu tresočega, potom vrvi iz savskih valov. — Pri tej priliki nam je omeniti zakaj se omenjeni redar g. Uršič napada od strani nekaterih občanov? Saj je vendar mož na svojem mestu. Seveda tem je bil ljubši prejšnji redar Fröhlich. (Prinašamo to vest, ker izpopolnjuje včerašnjo naše poročilo! Posebno, kar se tiče rešilne ekspedicije, da se omenita moža, ki sta se podala v nevarnost za rešitev svojega bližnjega.)

Ogenj. Predvčerajšnjim ponoči okrog polnoči je udarila strela v hišo Marije Anzele iz Ilovice in je hišo zažgala. Oddelek ljubljanske požarne brambe je takoj prihitel pod vodstvom g. Dachsa na mesto nesreče. Gasilec se je posrečilo po dvurnem delu ogenj lokalizirati v toliko, da je pogorel samo strešnik.

Hiša je pogorela dne 2. t. m. dopoldne. Bila je last posestnika Andreja Schmidta iz Komolc pri Smuku na Dolenjskem. Ogenj pa se je razširil tudi na sosednji hlev, katerega je takoj vpepelil. V hiši je pogorela tudi vsa hišna oprava, obleka in živež. Skupna škoda znaša 1200 K, zavarovalnina 650 K. Ogenj je nastal vsled tega, ker so se vnela suha drva v peči. Ženi pogoreleci se je posrečilo rešiti iz goreče hiše svojega malega otroka.

Nevihite na Dolenjskem. Kakor je sedaj že v navadi, da se preko Trške gore vedno privlečejo črni oblaki, ki nosijo s seboj nevihte tako se je tudi v sredo zvečer vlekel kar cel pas črnih oblakov preko Trške gore in se raztegnil nad vso novomeško okolico. Treščilo je na večih krajih. Tako se iz Uršnih sel poroča: Okrog polnoči je treščilo trikrat zaporedoma in vžgalo hiše: Lamidovo, Balantovo in Končekovo, katere bi gotovo pogorele do tal, da niso vaščani in bližnji sosede ognj pogasili. Med gašenjem so se nekateri opekli, posebno hudo pa Kontek. Strela je omamila več oseb, med njimi neko žensko, baje Lamidovo zelo nevarno. Po znakih, ki jih je bilo že več dni pred nevihto opaziti, je bila hom kakega vulkana, najbrže Vezu-

va, ali Stromboli, kakor trdi naš poročevalec.

Iz vode so potegnili v torek na sredi poto Savinje med Rim. Toplicami in Zidanim mostom nekdanjega kaplana iz Loke. Ali je vzrok nesreča ali ne, ni znano. — Tudi nekoga drugega neznanca so našli, tretjega so le videli, ne da bi ga mogli potegniti iz vode.

Umrli je nenadne smrti dne 7. t. m. gospa Katarina Fatur, soproga trgovca in župana g. Matije Faturja v Zagorju na Pivki. Bila je zavedna Slovenka, izvrstna gospodinja, ljubica soproga, najboljša mati svojim otrokom in zaradi svojega blagega srca splošno znana in spoštovana slovenska žena, žalostno narodni rodbini naše iskreno sožalje!

Še enkrat Redi in odmev njegove afere. Kakor znano, je bil za časa Redlove afere, ki se je danes hvala bogu že nekoliko polegla, aretiran tudi poročnik Horinka, osumljen sokrivde. Sedaj je razglašena odsodba Horinke, Preiskava je dognala, a poročnik Horinka ni udeležen na veleizdajalskem delovanju Redlovem. Temelju lastnega priznanja je bil Horinka obsojen radi spolnih deliktov na tri mesece težke ječe in še degradiran bo. V utemeljevanju obsojbe se pravi, da je bila kazen za to tako nizko odmerjena, ker je bil Horinka dosedaj naven in ker se je dolgo upiral spolnemu pozebljenju Redla, dokler ni končno podlegel izkušnji — v obliki denarnih podpor. Razven velikih in stalnih podpor je dajal polkovnik Redi Horinku čisto drage darove: uredil mu je stanovanje, kar je stalo 16.000 K, kupil mu je avtomobil tudi za 16.000 K. Razven tega je baje zavrnul Redlov dar v vsoti 100.000 K. Kakor hitro je poročnik podlegel Redlu, se ni mogel nič več oprustiti, ker mu je Redl grozil. — Pa je en škandal več urejen.

Husov dom v Kostnici bo podr. Dom v Kostnici, v katerem je magister Jan Hus pred svojo mučeniško smrtjo na gromadi leta 1415, bival, bo v najkrajšem času podr in na njegovo mesto se postavi nova stavba, ker se nihče ne dobi, ki bi se za zgodovinsko hišico zavzel.

Sorodniki Jana Husa, sežganega leta 1415, na gromadi, žive v Ludlavi 1854. pisal trgovec Karol Hus, leta 1330 v Husinca) očeta na grobovnik od Jana Jožefa Husa (rojenega 1330 v Husinca) očeta na gromadi sežganega Jana Husa, doktorja bogoslovja, rojenega 1. julija 1373. l. En sorodnik Husa je bil l. 1700—1707. župnik v Sausenhofenu in bil praded omenjenega trgovca.

Smrti padec s kozoica. Poljski delavec Alojzij Mrva iz Praprotnega je padel s kozoica in se pri tem poškodoval, da je na poškodbah umrl. Ta nevihta v vzročni zvezi z izbruta nesreča. 5. t. m. so pasli otroci Ostantka iz Mačkovec živino. Ko je konj hotel iti v podkolez, kjer se je sušil oves, ga je štirileten Viktor Ostantek s palico zavraval. Ta se je pa splašil in skočil dečku na glavo, katero mu je zdrobil. Otroku sta bila nos in črepija udrti in je umrl.

Stražnik zabodel voznika s sabljo. Ko sta se dne 6. t. m. dva voznika na neki budimpeštanski ulici sprla, je nastopil stražnik Florijan Fischl, da poizve, zakaj se prepirata in da uraduje. Voznik Fran Karasz se je vmešal, naenkrat pa ga je policist zabodel s sabljo v prsi in Karasz se je mrtve zgrudil. Na mestu se je zbrala večja množica, ki je bila silno razburjena. Fischla je moralo deset drugih policistov odpeljati, da so ga varovali ljudske jeze. Policist pravi, da je Karasz prijel njegovo sabljo in da je ravnal v silobranu.

Sedemnajst oseb utonilo. Čoln na jadra »Princ Friedrich Karl« se je dne 8. t. m. pri Swinemünde v viharju prevrnil. 22 oseb je padlo v vodo: samo pet so jih mogli rešiti, ostali so utonili.

Dva zrakoplova se ubila. Kakor se iz Londona poroča se dne 8. t. m. polkovniku Codyju nad Aldershotom eksplodiral letalni stroj v zraku. On in njegov spremljevalec sta telebnila na zemljo in se ubila.

RAZNE ZANIMIVOSTI. Zgodovina in umetnost v cerkvi. Pod naslovom »Nos eglises, artistiques et historiques« je izdal ravnokar slavni francoski pisatelj Josephin Peladar zanimivo knjigo. V nji piše: »Zdi se mi, da je veliko slabše danes cerkve braniti kakor pa jih napadati z umetniškega stališča. Oni, ki vidi v Svetem Gralu le zlatarsko umetnost, se na vsak način moti. Razumem razburjenje vernikov, mislim pa, da bi bilo bolje, ako bi malo pomislili in se ne razburjali. Drugače priznavam, da so estetične vrednosti najbolj splošne od vseh moralnih vrednosti«. Peladar priznava vero, ne misli pa, da bi bila glavna žrtev: verselski škof je postavil doslej trindvajset cerkev in projektira sedaj postaviti v Parizu

še petdeset cerkva. Glavna žrtev pri uničenju starih cerkva je umetnost. Medtem, ko se katoličani zadovoljijo s tem, da bodo postavljali nove, grde cerkve, se bodo stare, zgodovinske cerkve uničevale. Glavna stvar je seveda, pravi Peladar, da se ohrani Notre Dame. Na Francoskem je deset tisoč cerkva, ki izhajajo iz dobe pred letom 1600. Mnoge izmed njih so perle stavbene umetnosti. Peladar brani te cerkve, ne brani pa cerkva sedemnajstega stoletja. Pravi, da je prva dolžnost ločiti umetnost od vere, tako, da ne bi bile cerkve nedolžne žrtve doktrinarskih bojev. Obsoditi se mora vandale konstantinske in teodozijske dobe. Ne sme se jih posnemati. Atenski Pantheon je že davno prenehal biti svetinja Palas Atene in vendar ga obiskuje tisoč in tisoč obiskovalcev! Pantheon se sveti leta 1913 v isti svetlobi kakor za časa Perikleja, vkljub temu, da je prenehal biti svetinja. Peladar piše dalje o vandalizmu, kakršnega uganjajo nekateri nabiraleci antikvarnih stvari. Ne čudite se, piše Peladar, da je bilo v letu 1906—1907 samo iz pristana Bordeaux odposlano v Ameriko 2800 velikih zabojev z arhitektoničnimi okraski in z drugimi umetniškimi spominki iz francoskih cerkva. In ta inozemska kupčija raste od dne do dne.

Cebele brez žela. Po dolgoletnih poskusih se je posrečilo čebelarju L. J. Terrillu v Lawrenceburgu v Združenih državah (Indiana) dobiti čebele brez žela. In sicer je to dosegel s križanjem italijanskih matic s ciperskimi troti. Cebela brez žela ima menda lažji med in ne podlega čebelnim boleznim.

Ali je med slaščica ali zdravilo? Ljudski glas pravi, da združuje med toliko zdravil, kolikor cvetlic in rastlin je oddalo zanj svoje sokove. V čem pa obstoji zdravilna moč medu? Cvetlični med vpliva neposredno in posredno. Neposredno, če pride v dotik z bolnimi deli telesa, torej v ustih, goltancu, vratu in želodcu. Tu vpliva proti gnilobi, ker zamori v medu se nahajajoča mravska kislina vse glivice, katerih se dotakne. Dalje vpliva omehčujoče na sluzne kožice, ki so radi prehlada otekle in se strdile. V takih slučajih, posebno pri malih otrocih, kjer se ne sme ali ne more rabiti medicinskih sredstev, je med večkrat edina rešitev. Mnogo slučajev bi se dalo navesti, v katerih so mali otroci popolnoma ozdraveli, dasi so imeli vnetico v grlu, samo ker so uživali pristen med, zmehčan z enako množico čistega vinskega kisa. Posredno vpliva med tako, da deluje proti vsem povzročiteljem bolezni, ker se postavlja kot lahko prebavljiva in izborna hrana nasproti slabi in napačni hrani in s tem odvrča neštete bolezni. Med dela tudi toliščo. Pljučnici se pridruži kmalu shušanje telesa; med zasluži v boju proti tej bolezni vse priznanje. Med pomaga kot ogljikov vodik proizvajati tudi potrebno gorkoto in je pri tem eden najboljših urejevalcev želodca, kakor pričča sledeči dodatek. Med je lahko čistilo želodca, medtem, ko so druga sredstva bolj dražila, ki slabe želodec in odpovedo polagoma vse učinke. Sladkorju, ki nadomešča večkrat med, manjka mravske kisline in še mnogo drugih snovi, ki jih vsebuje med. Ako se zavziva med dan na dan kot zdravilo, ni strahu in bojazni, da bi oslabil želodec, pač pa se opazja, da se okrepi v najkrajšem času. Dajajte otrokom medu, bodisi na kruhu, s surovim maslom ali brez njega ali pa mesto sladkorja v mlečno kavo ali v mleko. Gotovo ga radi sprejemajo in dobri uspehi ne izostanejo, pa tudi veliki otroci naj se ne branjajo medu, saj je med največji prijatelj zdravja.

— Mlad in stari med klerikalci. Tudi med klerikalci so se pojavili mladi in stari, ki so si močno v lasih, a to še prikrivajo kolikor se da. V Ljubljani spada med mlade Terseglav, ki je svojčas hodil sadit svoj mladoklerikalizem na Goriško, t. j. ono novostrujsko, ki je pri zadnjih volitvah prizadejalo klerikalizmu na

Goriškem bankerot. Ta mlada struja se drži načel dr. Šusteršiča, t. j. najradikalnejše politike, ki ne pozna nobene poštenosti in nobene moralnosti v političnem boju. Dr. Šusteršič si je sicer znal pridobiti na svojo stran tudi vse »stare«, t. j. politične konzervativce, ki jih je znal podvreči in onemogočiti s svojimi intrigami. Srečo je imela klerikalna stranka, da je do zadnjih časov lahko vsaj na zunaj prikrivala ta notranji razkol in spor. Toda ni daleč čas, ko bo ta notranji spor v klerikalni stranki izbruhnil v polni meri kakor na Goriškem, kajti nezadovoljstvo z dr. Šusteršičem med klerikalci vedno bolj narašča.

— Z Boga se norčujejo — klerikalni katoliški somišljeniki. Boga porablja za reklamo v časopisnih noticah; to se vidi v včerajšnjem »Slovencu«, ki prinaša za veselico Šentpeterskega pros. društva reklamo notico s sledečim začetkom: »Bog Šentpeterčanov še ni nikoli zapustil, zato mislimo, da ni treba še posebej poudarjati, da bomo imeli v nedeljo najlepše vreme.« Tako oskrnjajo klerikalci božje ime!

— Dobrodelna gledališka predstva na prostem. Že napovedana gledališka predstava na korist oboju slovenskega deželnega gledališča v Ljubljani, ki je zaradi zatvoritve tega zavoda brez sredstev in brez angažma, bo v petek, 15. avgusta, na praznik Velikega šmarna popoldan pred desim traktom parkhotela »Tivoli«, tako da bo imenovani trakt služil kot živa scenerija. Uprižori se srbeskega pisatelja Branislava Nušića zgodovinska slika iz trpljenja srbeskega plemena pod nasilstvom turških krvolokov: »Knez Sembrij-ski«. Igra, ki se je pred mnogimi leti uprizorila tudi na odru slovenskega deželnega gledališča v Ljubljani in prav letos žela po slovenskih odrh velike uspehe, je nanovo prevedena in predelana po zahtevah uprizoritve na prostem. Akustika izbranega pozorišča je izborna, prostora za gledalce v izobilju. Sodelovalo bo v igri do sto oseb v pestrih srbskih in turških kostumih. Prireditveni odbor, sestojč iz zasebnih gospodov iz izvangledaliških krogov, apelira na slovensko javnost, naj z obilnim posetom te za nas povsem nove prireditve pomaga domačemu igrilstvu olajšati bedo vsaj v toliko, da si bo moglo, rešeno trenutnih velikih težav, po svojih močeh, kje najti kruha. Prepričan, da bo slavno občinstvo ne samo iz Ljubljane, ampak tudi iz njene bližnje in oddaljene okolice v dokaz svoje zahvalnosti rade volje prihitelo na prireditve, katere čisti dobiček se razdeli med bedne slovenske igralce, vabi prireditveni odbor na čim številnejšo udeležbo. Po predstavi, ki bo trajala do poldrugo uro, se vrši na vrtu in v dvorani park-hotela veselica z varijetnim programom, ki ga objavimo pravočasno. Komur te bedno slovensko igrilstvo pri srcu, ne izostane od te prireditve, tem manj, ker mu bo ob prav neznan vstopnini nudila nenavade umetniške zabave.

— Mestni stavbni urad se je preselil iz mestnega magistrata v poslopje meščanske imovine v II. nadstropje. Dohod z Lingarjeve ulice št. 1, in z Šolskega dvoreda št. 2.

— Okrajna bolniška blagajna se je preselila iz Gospodske ulice št. 10, na Turjaški trg št. 4, v prvo nadstropje.

— Za procesijo so prepovedali iti viški patri ondnotnemu županu g. Oblaku samo zato, ker je predsednik C. M. podružnice, najvažnejše in najpotrebnejše slovenske organizacije, ki ni politična, temveč le človekoljubna, narodna braniteljica in rešiteljica. G. predsednik pa je možak in idealni rodoljub ter je ostal zvest narodnemu reševalnemu delu. Z veliko vneto se je zavzel, da priredi viška C. M. podružnica prihodnjo nedeljo dne 10. t. m. ob 4. uri pop. na najlepšem vrtu ljubljanske okolice pri Traunu veliko veselico z bogatim in zanimivim sporedom. Ljubljani in okoličani, pokazimo vrlenu predsedniku svoje simpatije z veliko udeležbo. Vesel bo on, vesela bo glav. družba, veseli pa bode vsi med veselimi.

— Še enkrat opozarjamo ljubljansko občinstvo na današnjo predstavo gojenec dram. šole, ki se vrši v areni »Nar. doma«. Začetek ob 8. uri. Vstopnina 50 v. Deseti brat je jedna izmed najboljših narodnih iger. Skažimo simpatije nadbudni mladini!

— Z mestnega dekliškega liceja. Proforski naslov so dobili pravi učitelji na ljubljanskem dekliškem liceju J. Berce, dr. Pavel Grošelj, Ivan Mlakar, dr. Rudolf Mole, dr. Pavel Pestotnik in dr. Ivan Pretmar.

— Mestna zastavljalnica naznanja, da se vrši tamesečna dražba

v juniju 1912 zastavljenih dragocenosti (zlatnine, srebrnine, in draguljev) in v avgustu 1912 zastavljenih efektov (blaga, perila, strojev, koles itd.) v četrtek dne 14. t. m. od 8. do 12. ure dopoldne v uradnih prostorih, Prečna ulica št. 2.

— Občni zbor šišenskega »Sokola« se vrši dne 9. t. m. ob 8. uri zvečer »pri Ančiku« v Spod. Šiški in ne 4. t. m., kakor je bilo včeraj pomotoma naznanjeno v »Dnevnu«.

— Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se: 3 kontorstvi, 2 poslovdaja, 1 skladiščnik, 5 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnika železniške stroke, 2 kontorstinje, 1 blagajničarka, 9 prodajalk, 5 učencev, 5 učenik. — Službe išče: 3 knjigovodje, 4 kontorsti, 4 poslovdaje, 6 skladiščnikov, 22 pomočnikov mešane stroke, 7 pomočnikov železniške stroke, 10 pomočnikov manufakturne stroke, 14 pomočnikov špecerijske stroke, 16 kontorstin, 10 blagajničark, 15 prodajalk, 6 učencev in 2 učenki. — Posredovalnica posluje za delodajalce, člane društva, učence in učenke brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

— Kino »Ideal«. Spored za soboto, nedeljo in ponedeljek je sledeči: 1. Nantes, francosko vojno pristanišče 2. Redka znamka. (Humoreska.) 3. Gaumondov teden. (Kinematografska poročila o najnovejših dogodkih itd.) Rekord. (Senzacijska drama v 2 dejanjih. Samo popoldan in pri zadnji večerni predstavi.) 5. Kolo sreče. (Kriminalni roman v 4 dejanjih. Kraina mimična igra. Samo zvečer.) 6. Nemogoč soprog. (Veseloigra.) V torek »Deklica iz vsetrznice« v 3 dejanjih. Popoldan »Zlomljena pomladna cvetka« in »Maks na ženitovanjskem ogledu«.

Poleg tega se bode predvajal tudi film s strahovitimi prizori iz bratomorne balkanske vojne »Odločilna bitka ob Bregalnici«.

— Prava vojna, katero si človek strašneje ne more predstavljati, se bode videla te dni v najnovejšem filmu iz balkanskega bojišča »Bitka ob Bregalnici« s strašnimi učinki srbeske artilerije. Predvalja se namreč od torka do petka v kino »Idealu«.

Slovinci dne 10. avgusta vsi na izlet, Slov. sokolske zveze" povodom proslave 25 letnice novomeškega »Sokola« v Novomestu!

Trst.

RESOLUCIJE PROTI GERMANIZACIJI Z GORICE.

Prva resolucija:

Na shodu Zveze jugoslovanskih železničarjev zbrani železničarji najodločnejše protestirajo proti postopanju postajnega načelnika inšpektorja železniškega obrata državnega kolodvora v Gorici g. Frana Wieserja, ki že dalje časa preganja slovenske delavce in uslužbence, jih izpodriva ali celo meče na cesto, medtem ko na njihova mesta importira nemške delavce in uslužbence. Poučarjajo, da pri tem g. Wieser zasleduje politične svrhe na škodo slovenske narodnosti. Proglašajo, da slovenski železničarji na svojih domaćih tleh ne bodo trpili, da se jih zastavlja pred tujozemnimi Nemci. Izrekajo popolno zaupanje Z. J. Z. od katere pričakujejo, da bo neizprosno z vsimi močmi delala na to, da se odpravijo neznosne razmere na goriškem državnem kolodvoru, ter pričakujejo od vseh državnih in deželnih slovenskih poslancev, da bodo z vsimi sredstvi parlamentarnega boja delali na to, da se o teh razmerah pouči železniško ministrstvo, in jih prej ko prej odpravi, ako drži kaj na dobro ime goriškega državnega kolodvora in uprave avstr. drž. železnice sploh.

Druga resolucija:

Na shodu Zveze jug. žel. zbrano slovensko občinstvo iz Gorice in okolice protestira kar najenergičnejše proti nacionalnim provokacijam, ki jih zagreša g. Wieser nad nami, da naše delavce zastavlja in meče na cesto, na njih mesto pa importira druge. Pozivljajo vse poklicane faktoje in vse Slovence sploh na odločni neizprosni boj proti razmeram na goriškem državnem kolodvoru. Kot uradnik državnega železnice se

ima ozirati na želje in potrebe prebivalstva, med katerim službuje, ne pa na našo škodo tirati nemško nac. politiko. Stojimo na stališču, da morajo v službah na železnici imeti prednost pred drugimi domači delavci, zlasti, ker imajo vsaj najmanj toliko sposobnosti, kakor tuji elementi. Postopanje g. Wieserja dokazuje, da zasleduje druge namene, ki niso v skladu niti z njegovo službo, niti z ugledom uprave še manj pa z interesom domačega prebivalstva. G. Wieser je na goriškem drž. kolodvoru upeljal v pravem pomenu besede nemškonalni sistem najhujše vrste. Proti temu kot domačini odločno protestiramo. Slovenske državne poslance pozivljamo, da zastavijo ves svoj vpliv, da bo razmeram, ki ne škodujejo samo našim interesom, temveč žalijo in sramote tudi našo narodnost, prej ko mogoče konec. Na domačih tleh se od tujca provocirati ne damo.

Tretja, brzoglavna resolucija na železniškega ministra: »Ekscelenca minister Forster, Dunaj. Slovenci, zbrani na shodu Zveze jugoslovanskih železničarjev v Gorici protestirajo najodločnejše proti nadvsem krivičnemu delovanju inšpektorja goriškega kolodvora Wieserja, kateri smoteno zastavlja in zatira slovenske železničarje. Proglašajo, da je Wieser za Gorico nemogoč, ter pozivljajo Vašo ekscelenco, da takoj odstranite tega gospoda iz Gorice.«

Ljudojedi.

Da se zveri in živali med seboj drug drugega more in žro, je naraven pojav. Vendar se opazuje v naravi, da se živali iste pasme med seboj koljejo le, kadar jih k temu prisili najhujša lakota in se silnejši rešijo na ta način, da slabše pobijejo in požro.

Nahajajo pa se še danes človeška plemena, ki se žive s človeškim mesom, t. zv. ljudojedi ali ljudojedi. To se godi samo pri onih človeških rodovih, ki so še v svojem prvotnem začetku in se niso dvignili nad žival. Tudi njih domače in rodbinsko življenje je zelo podobno skupnemu življenju živali; tudi njih spolno življenje se razlikuje od navad in običajev med kulturnimi ljudmi.

Zanimivo pa je, da se nekateri divji rodovi ne odvajajo človeškega mesa tudi potem, ko dosežejo že višjo stopinjo kulture.

Slavni potovalec Leo Trobenius, ki je natančno popisal Afriko, pripoveduje, da se ta nečloveška razvada ohrani pogosto pri rodovih, ki kažejo že precej razumne nazore o življenju. On sam (Trobenius), je bil preje tega mnenja, da so ljudojedi oni divji rodovi, ki so v najbližjem sorodstvu z opicami. Pozneje pa je spoznal, da je stvar nekoliko drugačna. Sam piše sledeče:

Na svojem potovanju po Afriki l. 1904—1905 sem imel v svojem spremstvu nekoliko Bassongov. Bassongi so precej razumen in kulturn rod, ki pa se odlikujejo posebno po svoji zvitosti. Kar se tiče ljudojedstva, pa so po svoji izurjenosti in poželjivosti prekašali marsikatero divjake, ki duševno niso tako razviti.

V teh krajih se gode stvari, ki si jih evropski človek mora komaj predstavljati. In vendar so to rodovi, ki so prej, predno so tja prišli Arabci ali Evropejci, imeli mesta z 20.000—30.000 prebivalcev. V rodbinskem življenju so kazali mnogo prijaznosti in uljudnosti.

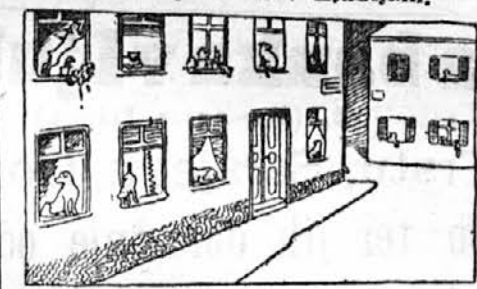
O teh krajih piše pisatelj: »Na jugu so nekatera divja plemena, ki jedo človeško meso, toda le od onih sovražnikov, ki so padli v bitki, ali od onih sužnjev, ki so jih polovili. Bassongi pa sploh vodijo boje s soslednimi rodovi samo zato, da ujamajo ljudi, ki jih potem snedo. Bassongi delajo v pravem smislu besede člove love na sosedne vasi, da dobe zase človeškega plena. Tako so v prejšnjih časih opustošili cele pokrajine. Pri tem so imeli posebno zvite nakane. Čakali so, da so bili moški kje zunaj na polju ali v gozdu. Takrat so napadli vas. Postrelili so s pišcami vse, kar jim ni ušlo. Ko so bili s klanjem gotovi so zakurili ogenj. Prinesli so razrezane otroke in so jih pekli na ražnjih. One, ki so jih polovili žive, so zvezali in odpeljali domov. Ako je bilo plena preveč, so med potjo počivali. Zakurili so zopet ogenj, pokali nekaj ujetnikov in napravili gostijo. Kar niso snedli, so razdelili in nesli s seboj. Glavar cele družbe je dobil od vsakega zaklanega človeka glavo in srce.

Ko se domačini napadene vasi vrnejo domov, se jim nudi grozen pogled. celo okolico polni grozen duh — po vasi pa leže ostanki nečloveške človeške gostije. Može ne

Pošljite naročnino, ako je še niste!

Ljubljana.

Okrašenje oken v Ljubljani.

— Mlad in stari med klerikalci.

Tudi med klerikalci so se pojavili mladi in stari, ki so si močno v lasih, a to še prikrivajo kolikor se da. V Ljubljani spada med mlade Terseglav, ki je svojčas hodil sadit svoj mladoklerikalizem na Goriško, t. j. ono novostrujsko, ki je pri zadnjih volitvah prizadejalo klerikalizmu na

jokajo, ker ni to njih navada — pokopljejo ostanke in se skrijejo — ker se boje Bassongov. Bassongi redijo ujetje sužnje in njih otroke zato, da jih pozneje snedo. Sužnji v tem času ne žive v celibatu, dela pa se razlika med otroki. Otrok, svobodnega bassongske žene in ujetega sužnja je določen za to, da bo pozneje sneden. otrok svobodnega Bassonga in kake sužnje pa je svoboden in ravnopraven — ker se vrednost otroka določuje po očetu.

Zanimivo je, kako rede one sužnje, ki so namenjeni za gostijo. Neki Bassonga je pravil, da se može tedaj zredi, če je oženjen in če nima skrbi. Zato mu dajo ženo. Ako postane med tem oče, je tem boljše, ker se čuti srečnega in se še bolj zredi. Ne sme pa živeti v strahu, kaj ga čaka, ker bi sicer shujšal. Zato živi popolnoma svobodno.

Ko je suženj lepo rejen, se določi dan njegove smrti — toda tega mu ne povedo. Vzamejo ga le s seboj na lov. Ko pridejo kam v gozd, ali v visoko travo, ga udari kdo s kijem po glavi. V tem imajo veliko izurjenost — tako da je takoj mrtev. Nato naredijo takoj na istem mestu prostor za gostijo. Natrgajo trave, denejo nanjo telo in zažgo. Drugi dan se začne gostija. Pa le za može. Žene so izključene. Meso pripravijo na poseben način. Pri gostiji pijejo palmovo vino in opravljajo razne obrede. Take gostije so vsak mesec. Ako je mesa dovolj za vsak dan, se slavnosti vrše več dni.

Tudi divji narod Aztekov v Mehiki je jedel meso človeških žrtev, ki so jih darovali bogovom. Pri vseh teh narodih se nahaja vera, da pridejo dobre lastnosti onega človeka, katerega meso se sme, v onega, ki je meso snedel. Zato imajo moški posebno slast nad onimi, ki so bili močni, hrabri itd. V splošnem pa se sodi, da je glad ona sila, ki drži človeka pri tem, da je človeško meso. Znano je iz zgodovine, da se je ob času vojne in velike lakote tudi v Evropi kaj takega dogodilo. (Kaj vse so snedli n. pr. sestradi vojaki na Ruskem leta 1812.) Nedavno se je čitalo n. pr. da so z Guyane ušli trije francoski kaznjenci. Blodili so dolgo po praznih krajih — nazadnje je eden iz njih omagal — umrl je od lakote. Zgodilo se je na to nekaj nečloveškega; druga dva, da bi se rešila sta ga snedla.

Tako huda je lakota, ki do takih činov vodi človeka. Nam se zdi vse to nemogoče in nečloveško. Toda glad je neumiljen gospodar, ki zahteva od ljudi marsikaj nemogočega in nečloveškega in — nazadnje je na svetu marsikaj, kar se zdi na prvi pogled nečloveško in nemogoče — počasi pa vsled navade postane navadno in vsakdanje. Tako je tudi z ljudjedi.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

»PLAČALI BOMO PREDLOŽENI RAČUN.«

—an. Bukarešt, 8. avgusta. (Brzojav našega posebnega poročevalca.) Današnji bukreški jutranji listi javljajo, da je včeraj odločilno vplivala na popuščanje bolgarskih delegatov brzojavka nemškega cesarja kralju Karolu, kateremu je čestital na zaključanju miru. Srbski delegati me zagotavljajo, da je to sicer mogoče, ali pri seji se o temu ni govorilo.

Navzlic vsemu temu je položaj ob 5. uri popoldan postal naravnost kritičen, ker se v nekaterih vprašanjih ni mogel doseči sporazum. Ali rumunski ministrski predsednik Majorescu ni hotel odločiti se, rumunski delegati so posredovali in končno se je dosegel sporazum v tem smislu, da dobi Bolgarska polovico onega ozemlja, ki je bogato na tobaku in prsto pot za železnico od Plodiva do Sagosa Bolgarski delegat Fličev je izrekel besede: »Torej dobro, plačali bomo predloženi nam račun!«

DEFINITIVNI MIR BO SKLENJEN PRIHODNI TEDEN.

—an. Bukarešt, 8. avgusta. (Brzojav našega posebnega poročevalca.) Včeraj je bil proglašen mir, samo začasno, danes ob 11. uri dopoldne je bilo proglašeno tudi formalno, da je sporazum dosežen, ob

4. uri popoldan so se pa sestali vojaški strokovnjaki, da določijo meje v detajlih.

Jutri ali pojutrišnjem se odredi demobilizacija, ki se pa faktično izvrši še le po definitivnem sklepu miru, t. j. v polovici prihodnjega tedna, četudi si je Avstro-Ogrska pridržala preskušnjo mirovne pogodbe, ali govori se, da je ministrski predsednik Pašić v večkratnih pogovorih s tukajšnjim avstro-ogrskim poslanikom knezom Fürstenbergom vse že vnaprej uredil in našel pot, po kateri se pride do dobrih odnosov med Srbijo in Avstro-Ogrsko.

SRBSKI VLADIN LIST O ZAKLJUČENJU MIRU.

Belgrad, 8. avgusta. Izvirno brzojavno poročilo »Dnevnu.« Vladin organ »Samouprava« konstatira v uvodu, da se je dosegel popoln sporazum in da je ustvarjena ravnoteža na Balkanu. Rezultati dela bukreške mir. konference so večji od rezultatov londonske reunije veleposlanikov, ki se dajo voditi bolj od oziroma izven Balkana, kot pa s potrebami balkanskih držav.

KAVALA.

Bukarešt, 8. avgusta. Uradno. Nasproti domnevanjem, kot, da bi bilo izvor pridržka v vprašanju Kavalale iskati v avstro-ogrski ali ruski vladi, se uradno izjavlja, da to ne odgovarja dejstvu. Kakor hitro je bilo začetkom pogajanj spoznati, da bo vprašanje Kavalale najtežje rešiti, je rumunska vlada sama nasvetovala tozadevni pridržek.

RUSI IN KAVALA.

Pariz, 8. avgusta. »Temps« prinaša razgovor svojega poročevalca z nekim visokim ruskim diplomatom, ki se je z ozirom na stališče Rusije v vprašanju Kavalale izrazil, da si bo Rusija š nadalje prizadevala, da dobi Kavalo vendar Bolgarija. Kakor se je Rusija v Londonu zavzemala za grški Solun, tako bo tudi sedaj zahtevala, da dobi Kavalo Bolgarija.

IZ SOFIJE.

Sofija, 8. avgusta. Vsled pretrganosti brzojavnih vezi, še včeraj ni bilo nobenih poročil o miru v Sofijo, kar je povsod povzročevalo veliko nervoznost. V splošnem se vse odhaja, le izguba največjega dela Macedonije vzbuja potrdost. V političnih krogih se pa vendar upa, da bodo velesile mirovno pogodbo revidirale v prosep Bolgarije.

SUSPENDIRANJE USTAV V POLNEM TEKU.

Že zadnjič smo dejali, ko smo poročali o suspendiranju ustave na Češkem, da se sistematično bližamo dobi pred 1. 1867. Danes imamo priliko zaznamovati nov donesek za to vstajenje te dobe.

Dunaj, 8. avgusta. Christlich sociale Kor. poroča iz Istre, da bo vsled trajnih težkoč med strankami v najbližji dobi deželni zbor razpuščen, avtonomija dežele bo suspendirana in imenovan bo komisar, kateremu bosta pridružena dva italijanska in dva jugoslovanska prislednika.

Odgovorni urednik Radivoj Korenč. Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pisment vprašanem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakob. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Cenjenim obiskovalcem Trsta se priporoča prenočišče v hotelu H. Kostl, ulica Carradori št. 15. Cene nizke. — Skupno več dijakov. najnižja cena.

Izprašana šolska vrtnarica želi primernega mesta. Ponudbe pod »Vrtnarica« na »Prvo anončno pisarno«.

Brivski učenec se takoj sprejme. F. Loborec, Tržaška c. 13. 723-2

Dirkalno kolo dobro ohranjeno se proda. Poizve se v »Prvi anončni pisarni«.

Motorno kolo

»Puch« 2 $\frac{3}{4}$ HP rabljeno, dobro idoč in ohranjeno, proda izvanredno ceno I. Weber, Ljubljana, Prisojna ulica 1, III. nadstropje.

Učenec

boljših starišev se sprejme v trgovino s špecerijo in železnino. Naslov pove »Prva anončna pisarna«.

Sprejme se takoj močan, zdrav

dečko

poštenih staršev v trgovino s špecerijo in železnimi pridelki. Franc Kolenc, Celje, »Nar. dom«.

Na izbiro pošilja tudi na deželo: Krasne krila, kostume, nočne halje, perilo in vsako modno blago. Solidna trdka:

BLUZE

M. Kristofič - Bučar Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.

Neprekosljiva v otroških oblekah :: in krstni opravi. ::

Simon Praprotnik

Jenkova ulica 7.

priporoča slavn. občinstvu svojo veliko zalogo ledenikov, vrtnih :: mlz, stolov :: in sploh vsa v mizarstvo obrt spadajoča dela.

Delo solidno, zmerne cene, postrežba točna. Ceniki se pošiljajo franco in zastoj.

Lasne kite

najfinejše kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — barva za lase in brado »Neril« po 2 in 4 K — toaletne potrebščine — lasulje, brade in druge potrebščine za maskiranje, vse po zelo zmernih cenah priporoča

Štefan Strmoli

brivec in lasničar Ljubljana, Pod Trančo št. 1, (vogal Mestnega in Starega tga).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Kupuje zmešane in rezane ženske lase.

Ustanovljena leta 1831. Največja zavarovalnica avstro-ogrške države

C. kr. priv. občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu

Glavni zastop v Ljubljani, Marijin trg-Sv. Petra cesta št. 2, v lastnem domu.

Zavaruje zoper požar na poslopih, pohištvu in blagu, tatinski vlom, škodo vsled prevažanja, požarko zrcal in zvonov. — Na življenje in za doto v vseh mogočih sestavi. — Tekom leta 1912. se je zavarovalo 21.380 oseb za kapital na 180 milijonov kron na življenje. — Družba je izplačala za škodo nad 1113 milijonov kron. — Premoženje družbe znaša nad 434 milijonov kron.

Del. glavnic:

8,000.000 K.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad K 1,000.000.

Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 $\frac{3}{4}$ %

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Rezervni fond K 58,461,432.56. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 123,257,665.77.

Generalno zastopstvo v Ljubljani

»SLAVIJA«

Vsa pojasnila daje čigar pisarne so v lastni bančni hiši

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

v Gosposki ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škodo čenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte

Gramofonske plošče

Plošče preje K 4—, sedaj samo K 1-95. Velikanska zaloga gramofonov! Zahtevajte cenike.

K 1-95 K

25 cm velike, dvostranske, priznane najboljših znamk prodajam radi velike zaloge pod last. ceno

Fr. P. Najec, Ljubljana, Stari trg št. 9.

Kavarna

odprta celo noč.

„LEON“

Gostilna

Florijanska ulica št. 6.

Laška kuhinja v Ljubljani.

Od danes naprej se dobe vsak dan sveže morske ribe in najboljše vino Teran iz deželne kleti

FRAN KRAIGHER

krojaški mojster

Gospeska ulica št. 5

se priporoča slavnemu občinstvu za naročila vsakovrstnih oblek po meri — Inozemskega in domačega blaga večno na izbero. — Sprejema tudi izdelovanje oblek in popravila. — Cene zmerne. — Izdeluje vsakovrstne svetovno znane gume iz svil in blaga, trpežne tudi za eksport po morju.

229

Mednarodno spedijsko podjetje R. RANZINGER, Ljubljana.

Ustanovljeno 1876. Telefon št. 60.

Podjetje za prevoznino ces. kr. priv. juž. železnice. — Carinska agentura c. kr. glavnega carinskega urada v Ljubljani. — Redni nabiralni promet na vse strani. — Reekspedicija in skladišča. — Ekspresni promet ovojev. — Transport in shranitev mobilja. — Agentura avstrijskega Lloydja.

Pisarna v mestu: Selenburgova ulica 3. — Centrala in skladišča: Gospi južno železnico 7. — Podružnica: Glavni carinski urad,

Ne glede na vrednost blaga

dajem panama slamnike, ki so preje stali 12—14 K za 6 K

spalne obleke	13—16	7
bele obleke zadnje nov.	40—50	14
prašne plašče	18—20	10

Dalje velika zaloga pralnih oblek za gospode in otroke po najnižjih cenah.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

3 v Ljubljani, Židovska ulica 3

Prodaja

radi pozne sezije po zelo znižani ceni

slamnike za dame in deklice.

Modni salon

STUCHLY-MASCHKE

: Žalni klobuki vedno v zalogi. :

3 v Ljubljani, Židovska ulica 3

Ustanovljena leta 1831. Največja zavarovalnica avstro-ogrške države

C. kr. priv. občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu

Glavni zastop v Ljubljani, Marijin trg-Sv. Petra cesta št. 2, v lastnem domu.

Zavaruje zoper požar na poslopih, pohištvu in blagu, tatinski vlom, škodo vsled prevažanja, požarko zrcal in zvonov. — Na življenje in za doto v vseh mogočih sestavi. — Tekom leta 1912. se je zavarovalo 21.380 oseb za kapital na 180 milijonov kron na življenje. — Družba je izplačala za škodo nad 1113 milijonov kron. — Premoženje družbe znaša nad 434 milijonov kron.